

(*abhi-√man*): {NPG} *ābhimānaḥ* ལྷག་བསྐལ་
 ཕྱིར་བཅོས་ལ། འོན་ཏེ་བདེ་བར་ང་རྒྱལ་བྱེད།
 Although it is the counteracting of suffering, it
 is presumed to be pleasure in actuality. {NPG}
 ང་རྒྱལ་བྱེད།² ང་རྒྱལ་བྱས། ང་རྒྱལ་བྱ། འུ་
 take pride (in); to pride (oneself in) • {KDK}
garvaṃ samudvahati; abhimānaṃ vahanti འཇིག་རྟེན་པ་ནི་ང་རྒྱལ་བྱེད། འདྲི་དོན་དམ་
 འཇུག་པའི་ཞེས། The worldly pride [them-
 selves], saying “Now, I have entered into the
 ultimate!” {KDK} • ལྷང་དང་རིག་བྱེད་རྟིང་
 པ་ཡིས། །མཁས་པ་ང་རྒྱལ་བྱེད་པ་དག་ These
 scholars [are] those who put their pride in the
 scriptures—the Vedas and the Purāṇas. {KDK}
 རོ་བོ་བྱེད། རོ་བོ་བྱས། རོ་བོ་བྱ། འུ་ arch. to medi-
 tate; to cultivate བ་སེལ་སྟུན་མཆོང་སོགས་རོ་བོ་
 བྱ། Meditate upon offerings of musical instru-
 ments and so forth. {VHA}
 རོ་བོས་བྱེད། རོ་བོས་བྱས། རོ་བོས་བྱ། འུ་ to be
 actually manifest རོ་བོས་བྱས་པའི་མི་འདྲ་...
 A dissimilarity [in terms of their] actual mani-
 festations, ... {RGV-G}
 མངོན་(དུ)བྱེད། མངོན་(དུ)བྱས། མངོན་(དུ)
 བྱ། འུ་ to actualize; to manifest; to realize •
 {YBS} *āmukhī-karoti*; {MSA} (*saṃmukhī*
√kṛ): *saṃmukhīkurvanti*; {LCh} *prakṛtya*;
sākṣāt-kṛta འགོག་བདེན་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་
 འགོ་ཚུགས། We begin to realize the true cessa-
 tions. {KMW} • སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ཉོན་སྤྱིབ་
 སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པ་ན། ཉན་ཐོས་
 གྱི་མི་སློབ་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། In the
 second moment, when one attains a path of
 release [which is a state of] having abandoned
 the afflictive obstructions, one has actualized
 a śrāvaka's path of no more learning. {SGP} •
 མོ་རངས་དེ་ཉིད་ལ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་
 བྱས་ནས་... Having manifested the clear light
 during that very dawn, ... {TGP} • རིགས་ངེས་
 གྱིས་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ The fruit is mani-
 fested by those who are firm in the bodhisattva

lineage. {Gön} • ལྟོབས་ཀྱིས་སྤྱིས་པ་ནི་བསྟོན་
 པའི་ལྟོབས་ཀྱིས་ཀྱན་དུ་བཟང་པོ་མངོན་དུ་བྱས་
 པའོ། That which is produced by force is the
 manifestation of Samantabhadra through the
 force of meditation. • དང་པོར་ལྷག་མེད་ཐུང་
 འདས་མངོན་དུ་བྱས་ནས་... Having first mani-
 fested nirvāṇa without remainder, ... {LGP}
 མངོན་(པར་)མཐོ་(བར་)བྱེད། མངོན་(པར་)
 མཐོ་(བར་)བྱས། མངོན་(པར་)མཐོ་(བར་)
 བྱ། འུ་ to cause highest attainment • {MSA}
abhyudayaṅya འབོད་ནམས་ཀྱི་ཚྭགས་ཀྱིས་ནི་
 འཁོར་བ་ན་མངོན་པར་མཐོ་བར་བྱེད། The ac-
 cumulation of merit causes the highest attain-
 ment within cyclic existence. {MSA-B}
 མངོན་སུམ་དུ་བྱེད།¹ མངོན་སུམ་དུ་བྱས། མངོན་
 སུམ་དུ་བྱ། འུ་ to manifest; to actualize • (*sākṣāt-*
√kṛ): {DVS} *sākṣāt-kṛta* ལྷན་དུ་ལྷགས་པའི་
 འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ཏི་བདེན་པ་མཐོང་
 ཅས། ... Having actualized the fruit of a stream
 enterer and thus seen the truth, ... {DVS}
 མངོན་སུམ་དུ་བྱེད།² མངོན་སུམ་དུ་བྱས། མངོན་
 སུམ་དུ་བྱ། འུ་ to directly perceive • (*sākṣāt-√kṛ*):
 {PW8} *sākṣāt-kurvanti*; {PU} *sākṣāt-kṛtavantah*;
sākṣāt-kṛtvā (= *mngon sum du byas nas*);
 {ADV} *sākṣāt-karaṇa* རེ་བརྟེས་པ་ནི་མངོན་
 སུམ་དུ་བྱས་པའོ། Finding that [means] directly
 perceiving [it]. {PU} • དེ་དག་གིས་ཆོས་ཉིད་
 དེ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ཤིང་བཟུང་ནས་གང་དང་
 གང་འཆད་བ་...ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་བ་ཡིན་
 ཅོ། Having directly perceived and grasped that
 reality, anything they explain ... will not con-
 tradict reality. {PW8} • རྣམ་པ་མེད་པར་སྒྲ་བའི་
 བསམ་གཏན་ནི། བདེན་པ་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་
 བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ། སྤྱོད་པ་མེད་པ། སྤྲང་བ་
 མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའོ། The
 meditative concentration of Nirākāravadīns is
 the direct perception of a nondual and incon-
 ceivable truth free from elaborations and an
 exalted wisdom consciousness that is free of
 appearances. {ADV-TR}